

REMISSVAR

Datum

2025-08-13

SOU 2025:53

Socialdepartementet

Yttrande över promemorian Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper (SOU 2025:53)

Svenska KommunalPensionärernas Förbund (SKPF Pensionärerna) har beretts tillfälle att yttra sig över förslagen i rubricerad promemoria och lämnar följande synpunkter när det gäller de delar som berör äldre. Övriga förslag har vi inga synpunkter på.

Sammanfattning

Vi avstyrker förslaget om kvalificeringsregler till äldreförsörjningsstödet och bostadstillägget för vissa grupper. Vi anser att förslaget riskerar att bidra till ökad ekonomisk utsatthet bland en grupp äldre som redan är utsatta, vilket i förlängningen även medför negativa konsekvenser för samhället i stort. Ett värdigt liv på äldre dagar ska vara en självklarhet för alla i ett välfärdssamhälle.

Om kvalificeringsvillkor trots allt införs för äldreförsörjningsstödet och bostadstillägget så anser vi att kvalificeringstiden för dessa förmåner bör vara kortare utifrån ett likabehandlingsperspektiv. Det förenklar dessutom pensionssystemet om de olika grundskyddsförmånerna har samma kvalificeringstid. Vi avstyrker därmed förslaget om bosättningsvillkoret på fem år och föreslår i stället ett bosättningsvillkor på tre år som ligger i linje med bosättningsvillkoret för rätten till garantipension. Här bör översynen av grundskyddet tas i beaktning.

Synpunkter på förslaget

Vi avstyrker utredningens förslag om att införa kvalificeringsvillkor för att den som är bosatt i Sverige ska få rätt till äldreförsörjningsstödet och bostadstillägget. Vi anser inte att eventuella positiva konsekvenser av införandet av förslaget om

kvalificeringsregler som utredningen lyfter fram står i proportion till de negativa individ- och samhällskonsekvenser som införandet av kvalificeringsregler bedöms medföra.

Syftet med de äldre försörjningsstödet och bostadstillägget för äldre är att förhindra ekonomisk utsatthet och socialt utanförskap – att öka jämlikheten i samhället. Äldre försörjningsstödet infördes för att säkerställa att de äldre som inte bott tillräckligt länge i landet skulle få en tillräcklig pension och garanteras en skälig levnadsnivå. Om kvalificeringsregler införs så försvagas stödets ursprungliga roll att ge äldre ekonomisk trygghet.

Om kvalificeringsregler trots allt införs för äldre försörjningsstödet och bostadstillägget så tillstyrker vi förslaget om att kvalificeringsreglerna bara bör träffa de personer som bosätter sig i Sverige efter ikraftträdandet. Vi föreslår dock att bosättningsvillkoret ska vara tre år i stället för fem år, som ligger i linje med rätten till garantipension. Äldre har inte samma möjligheter som yngre att kunna förkorta kravet på bosättningsperiod via arbete och därmed uppfylla inkomstvillkoret.

Förslagen handlar om långtgående förändringar i regelverket om de införs. Därav delar vi utredningens uppfattning om att de negativa individ- och samhällskonsekvenser som kvalificeringsregler bedöms medföra i så fall behöver följas upp. Här behöver det således tas i beaktning i vilken utsträckning som frivillig- och välgörenhetsorganisationer träder in i stället för staten.

Tas beslut om införandet av kvalificeringsregler avstyrker vi förslaget om ikraftträdandet den 1 januari 2027. Vi anser att man bör avvakta och beakta de förändringar som inom några år kan förväntas bli verklighet inom ramen för utredningen av grundskyddet.

Liza di Paolo Sandberg
Förbundsordförande
Svenska KommunalPensionärernas Förbund